

Velká nad Veličkou

ZPRAVODAJ **2019 / 1**

VÍTĚZOVÉ DĚTSKÉHO KARNEVALU

SLOVO STAROSTY

Vážení spoluobčané,

po uplynutí třech měsíců od vydání posledního loňského čísla Velického zpravodaje a po čtyřech měsících ve funkci starosty obce mám opět tu čest Vás oslovit.

Hned úvodem se musím přiznat, že ač jsem měl celkem jasnou představu o svém působení v nelehké roli starosty obce, praxe ukázala, že se některé představy mohou celkem lišit od skutečné reality. Na druhou stranu ale rád čelím novým výzvám, navíc s o to větší chutí, když každodenně vidím, jak aktivně se zapojila do rozvoje naší obce velká část zvolených zastupitelů, společně i s představiteli odborné veřejnosti a zaměstnanců obce. Především mám na mysli dosavadní fungování jednotlivých komisí rady obce, kde se jejich členové vrhli do práce od počátku letošního roku, nehledě na svůj čas, který by mohli trávit i jinak. V relativně krátké době máme zmapovány jednotlivé oblasti, do kterých hodláme zaměřit další aktivity. Nebude se jednat pouze o rozvoj stávajících, již zavedených činností, například smě-

rem k dětem, ale budeme rozvíjet aktivity i směrem k našim seniorům. Velmi dobrý dojem mám rovněž z činnosti rady obce, která představuje kompaktní tým a i z práce výborů zastupitelstva obce a zaměstnanců obce. Dovolte mi z tohoto místa poděkovat všem aktivním členům jednotlivých komisí rady obce, radním, zastupitelům a zaměstnancům obce.

Vydání prvního letošního čísla Velického zpravodaje provázela rovněž změna dosavadní tiskárny, a to po uplynutí sjednaného smluvního vztahu. Pro další období byla uzavřena smlouva s nakladatelstvím František Šalé – ALBERT, takže se vlastně jedná o navázání na dřívější spolupráci. Změny se týkají i velikosti formátu a celobarevného provedení tohoto obecního periodika.

Z tohoto místa mi dovoluji popřát Vám pohodové prožití nadcházejících jarních měsíců a Velikonočních svátků a květnových svátků.

S úctou Petr Šmidrkal, starosta

ZASTUPITELSTVO A RADA OBCE VELKÁ NAD VELIČKOU

INFORMUJÍ

O závěrech z 2. zasedání zastupitelstva a schůzí rady obce. Zastupitelstvo obce na svém 2. zasedání schválilo rozpočet obce na rok 2019, a to s předpokládanými příjmy ve výši 57 mil. Kč a výdaji ve výši necelých 50 mil. Kč. Rovněž tak byl schválen příspěvek naší obce na spolufinancování sociálních služeb ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Veselí nad Moravou v maximální výši bezmála 389 tisíc Kč. Rada obce schválila vytvoření odborných komisí rady, a to včetně jejich personálního obsazení. Konkrétně se jedná o Kulturní komisi, Stavební a dopravní komisi, Sportovní a volnočasovou komisi a Komisi pro životní prostředí a podporu turismu. Byl schválen nový Organizační řád Obecního úřadu, kterým je mimo jiné upravena úřední doba, takže od 1. ledna letošního roku jsou úředníci k dispozici občanům i v pondělí do 17.00 hodin, tak jak je většinou v ČR obvyklé. Rovněž byla upravena i doba vysílání hlášení místního rozhlasu, vysílání probíhá ve všedních dnech v 10.30 hodin a v 17.45 hodin. S účinností od 1. ledna 2019 byl na základě výběrového řízení přijat nový technický pracovník obce. Byly stanoveny ceny za jednotlivé služby a odpady pro rok 2019, které zůstávají pro tento rok ve stejné výši mimo ceny vodného, kde došlo k mírnému navýšení na 28 Kč za 1 m³ vody bez DPH (32,20 Kč včetně DPH). Byly zpracovány a zaslány poskytovateli, kterým je Jihomoravský kraj, žádosti o finanční podporu (dotace) v oblasti „Podpory jednotek sboru dobrovolných hasičů Jihomoravského kraje na období 2017–2020, rok 2019“ z dotačního programu

„Podpora rozvoje v oblasti kultury a památkové péče v roce 2019“ (na Hornácké slavnosti 2019). Podrobnější informace, ať už k uzavřeným smlouvám, finančním darům apod., jsou součástí jednotlivých zápisů ze zasedání zastupitelstva obce a rady obce a jsou k dispozici na webu obce.

O aktuálně probíhajících stavebních akcích a opravách. Byly dokončeny stavební úpravy a zateplení budovy TJ Kordárna, s tím, že do první poloviny měsíce března bude provedena kolaudace. Probíhají přípravné práce pro vybudování zásobovacích řadů vodovodu a posuzují se nabídky na provedení oprav místních komunikací. Probíhají dílčí opravy, zejména v objektech DPS, sportovní hale. Pro využití již zpracované projektové dokumentace probíhají jednání s odbornou agenturou ve věci možného využití dotací.

O přípravách a plánování kulturních a dalších akcí v následujícím období. Jednotlivé akce jsou kalendářně uvedeny v další části Velického zpravodaje a na stránkách Kulturního domu. Intenzivně probíhají přípravy na letošní rok Hornáckých slavností.

O přivítání nových občanů. Vítání občanů proběhlo v neděli 17. 3. 2019.

DĚKUJÍ

Všem organizátorům a sponzorům XX. Plesu obcí Hornácka, který proběhl v pátek 11. 1. 2019.

Organizátorům, sponzorům i anonymním dárcům Plesu pro Zuzanku, kterým můžeme jen složit poklonu.

*Zastupitelstvo a rada obce
Velká nad Veličkou*

KOMISE V NAŠÍ OBCI

V novém volebním období rada obce zřizuje tyto své poradní a iniciativní orgány, a to k datu 1. 1. 2019:

Kulturní komisi se zaměřením na programovou náplň a spoluorganizaci kulturních a společenských akcí v obci ve složení:
Předsedkyně – Mgr. Magdalena Maňáková
Členové – Mgr. Jana Švrčková, DiS., Hana Procházková, Bc. Monika Kozumplíková, Antonín Vrba
(*e-mail: kulturavelka@seznam.cz*)

V rámci kulturní komise bude rovněž působit **Redakční rada Velického zpravodaje** ve složení:
Předsedkyně – Ing. Lenka Slováková
Členové – Mgr. Ilona Janošková, Jana Machálková, PhDr. Luděk Mikáč
(*e-mail: zpravodajvelka@centrum.cz*)

a také **Programová rada Hornáckých slavností** v čele s předsedkyní Mgr. Irenou Mikeskovou.

Stavební a dopravní komisi se zaměřením na projednávání stavebních záměrů obce, spolupráce se stavebním úřadem, projednávání majetkoprávních úkonů k pozemkům ve vlastnictví obce, příprava vnitřního předpisu na podporu rozvoje bydlení v obci ve složení:
Předseda – Ing. Stanislav Čajka
(*e-mail: stanislav.cajka@lukrom.cz*)
Členové – Jan Maňák, Jan Pešek

Sportovní a volnočasovou komisi se zaměřením na rozvoj sportovních a volnočasových aktivit v obci, optimalizaci využívání sportovních zařízení v obci se zaměřením na děti a mládež ve složení:
Předseda – Rostislav Machálek
(*e-mail: machalekrosta@seznam.cz*)
Členové – Bc. Jan Grabec, Petr Valášek, Mgr. Ondřej Spazier, Petr Kohút

Komisi pro životní prostředí a podporu turismu se zaměřením na rozvoj zeleně v obci, propagaci obce v rámci rozvoje turismu, vztahy s partnerskými obcemi ve složení:
Předseda – Mgr. Karel Fajmon
Členové – Jana Lipárová, Andrea Berglová, Mgr. Ilona Janošková, Mgr. Lenka Habarová
(*e-mail: zpvelka@seznam.cz*)

Komisi k projednání přestupků, která je zaměřena na projednávání přestupků proti veřejnému pořádku, také proti majetku a proti občanskému soužití, dle zákona číslo 250/2016 Sb. o některých přestupcích a řízení o nich ve složení:
Předseda – JUDr. Miroslav Chovanec
(*mobil: 602 779 955, e-mail: judrchovanec@seznam.cz*)
Místopředseda – Mgr. Evžen Morávek
Členové – Jan Vachun, Alena Foksová

Na uvedené kontaktní e-mailové adresy můžete zasílat vaše podněty a návrhy. Ty budou projednány příslušnou komisí a následně předloženy radě obce.

*Lenka Slováková
redakce*

KOMISE PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A PODPORU TURISMU SE PŘEDSTAVUJE

Že nevíte, co je to ta komise s dlouhým názvem a co je náplní její práce? Dovolte, abychom se představili. Tato komise vznikla z iniciativy vedení obce jako poradní orgán Rady obce. Pracujeme ve složení Karel Fajmon, Andrea Berglová, Jana Lipárová, Ilona Janošková a Lenka Habartová.

Scházíme se jednou za 14 dní, abychom připravili návrhy na zlepšení životního prostředí v obci. Ty budeme postupně předkládat obecní radě a obecnímu zastupitelstvu ke schválení a tam, kde to bude možné, se budeme podílet i na jejich realizaci. Máme v plánu zaměřit se na zjednodušení a další zefektivnění třídění odpadů, přípravu podkladů pro projekty, tematické

besedy, přednášky a setkávání v přírodě i pod střešou. Pro turisty a návštěvníky obce připravujeme podklady pro vznik funkčního obecního informačního centra a další služby pro návštěvníky obce. Protože jsme především poradním orgánem, velmi uvítáme i vaše návrhy a nápady na zlepšení služeb i prostředí v obci v rámci naší působnosti. Obrátit se na nás můžete osobně, nebo na email zpvelka@seznam.cz. O všem dění, změnách, službách i akcích se budete průběžně dozvídat ve Zpravodaji i prostřednictvím internetových stránek obce, FB, případně z plakátů a z hlášení místního rozhlasu.

*Komise pro životní prostředí
a podporu turismu*

Vážení spoluobčané, dovolte abych vás krátce informoval o právě probíhající rekonstrukci polní cesty, která se nachází za ulicí Huménka a vede od místní fary až po komunikaci vedoucí ke Strážné hůrce. Tato cesta je součástí pozemku 2526/1, jejímž vlastníkem je obec Velká nad Veličkou. Bohužel se postupem času polní cesta z velké části posunula směrem nahoru na soukromé pozemky. Bylo proto rozhodnuto provést rekonstrukci cesty a odstranění náletových dřevin. Zároveň bude komunikace opět umístěna na obecní pozemek, tak aby nezasahovala do cizích pozemků.

Za stavební komisi Ing. Stanislav Čajka

KULTURNÍ DŮM, PROGRAM NA BŘEZEN – DUBEN

23. 3. od 9.00 do 20.00 **Uklidíme si dům**, bazar, charita
24. 3. od 15.00 **Hornácký zpěváček**, soutěžní pěvecká přehlídka
5. 4. a 7. 4. **Mladé Hornácko**, přehlídka dětských folklórních souborů
13. 4. od 9.00 do 17.00 **Výroba domácí kosmetiky**, workshop
18. 4. od 18.00 **Velikonoční posezení s dechovkou a lidovým vypravěčem**,
Slovácká dechová hudba, tombola, občerstvení,
Hornácký košť slivovice
25. 4. od 19.00 **Divadelní spolek Svatopluk** se představí s komedií **Plejtvak**

V sobotu 26. 1. 2019 se v obřadní síni Obecního úřadu Velká nad Veličkou uskutečnil

SLAVNOSTNÍ OBŘAD DIAMANTOVÉ SVATBY MANŽELŮ FRANTIŠKA A ANNY JANDOVÝCH Z VELKÉ NAD VELIČKOU

Slavnostní projev přednesl starosta obce Ing. Petr Šmidrkal.
O hudební doprovod a recitaci se postaral sbor pod vedením MVDr. Jiřího Miškeříka.
Přejeme hodně zdraví do dalších společných let.

VÁNOČNÍ NOHEJBAL

Dne 28. 12. 2018 se konal již tradiční nohejbalový turnaj ve sportovní hale ve Velké nad Veličkou. Turnaj se uskutečnil od 13 do 16 hodin za účasti 7 týmů, které sehrály utkání systémem každý s každým. Vítězem se stal tým s názvem „Nevím“ (Stehlík, Kolaja, Machálek). Druhé místo obsadil tým „Sparta“ (Kohút, Rumišek R., Kolacia), třetí skončil „Mix“ (Lunda, Slezák, Rumišek M.). Tento turnaj se hraje každoročně v prosinci a letos to již byl 16. ročník.

První ročník v roce 2003 uspořádala skupina Habarta Milan, Koželuha Vladimír, Kohút Stanislav, Šácha Milan. V té době se turnaje účastnily týmy z okolních obcí (Tasov, Veselí n. Mor., Lužice), v současné době se zúčastňují turnaje převážně hráči z Velké n. Veličkou. Tímto bych chtěl na příští 17. ročník pozvat zájemce na tento turnaj, který se bude znovu konat v prosinci 2019.

Rostislav Machálek

SILVESTROVSKÝ FOTBAL

Dne 31. 12. 2018 v 10 hodin se uskutečnil na fotbalovém hřišti silvestrovský fotbal mezi týmy Puma a Adidas. Tyto týmy byly složené před 25 lety na fotbalovém soustředění hráčů TJ Kordárna Velká nad Veličkou ve Starém Hrozenkově v areálu bývalého rekreačního střediska Kordárny. V té době se rozdělily týmy podle toho, kdo

jakou značku preferoval. Od té doby se pravidelně za každého počasí hraje 31. 12. utkání mezi týmy Puma a Adidas. Utkání probíhá ve „svátečním duchu“ s nějakým menším občerstvením. Tento rok jsme hráli za příznivého počasí, utkání skončilo nerozhodně, i když každý tým říká, že vyhrál.

Rostislav Machálek

PLES PRO ZUZANKU

Na začátku se zrodila myšlenka uspořádat po letech ples podnikatelů a výtěžek věnovat na dobrou věc. Po úvahách s ostatními podnikajícími začal vznikat charitativní „Ples pro Zuzanku“. Zuzanka M. (3 roky) onemocněla zákeřnou nemocí leukemií a my jsme tím chtěli rodině vyjádřit nejen finanční, ale i morální podporu.

Ples se tedy uskutečnil 22. 2. 2019 v Kulturním domě ve Velké nad Veličkou, a musím říct, že to byl ples krásný a s velkým srdcem. Je třeba si uvědomit, že velké díky patří VÁM VŠEM. Všem kdo přišli, podíleli se na přípravách, darovali dary do tomboly. Děkujeme všem, které nenechal příběh malé Zuzanky lhostejným.

Poděkování si zaslouží i organizátoři: Jana Platošová, Petr Juřena (pod záštitou jeho s.r.o. se ples uskutečnil), Ivana Šimková, Soňa Pachlová, Jan Grabec a Jan Kaláb. Pan Kaláb se postaral o občerstvení všech účinkujících a pořádajících (zdarma). Jan Grabec s JaGr-bendem a Lordama se nám starali celý večer o skvělou zábavu až do ranních hodin. Hornácká cimbálová muzika Petra Mičky hrála v restauraci a nesmíme zapomenout na taneční vystoupení TK Rokaso z Uherského Hradiště. Úžasná Eliška Ježová se postarala o fotokoutek a sladké dezerty. Eva Mikésková u prodeje

vstupného, Jitka Ryšavá u tomboly, Hana Havlíková s Jarkem Pavlincem u prodeje vína a dezertů, šatnářky, kluci od Security, obec Velká, která nám zapůjčila prostory kulturního domu a další a další ochotní lidé kteří nám pomáhali, a že jich nebylo málo! Tito všichni se VZDALI nároku na honorář, děkujeme! Děkujeme všem sponzorům za dary do tomboly, za malé i velké dary. Ples se opravdu vydařil. Sice ještě neznáme přesná čísla, protože musí nejdřív proběhnout účetní uzávěrka celého plesu, ale už teď můžem říct, že to bude hezká suma.

V neposlední řadě bych ráda zmínila registr dárců kostní dřevě. Na plese byla možnost se nechat zapsat do registru dárců kostní dřevě a zapsat se tak třeba někomu dalšímu do života. Do registru se pod vedením zkušené p. Wasserbauerové přišlo zapsat 53 dárců. Možnost mít na plese registr dárců nám pomohla zorganizovat rodačka z Velké Maruška Křiváková (Jandžíková), děkujeme Maruško! Je povzbuzující sledovat jak lidé s radostí, v rámci svých možností pomáhají, když je potřeba. Nikdy nevíme, kdy pomoc budeme potřebovat právě my...

*S pozdravem a přáním hezkého dne
Jana Platošová*

V KULTURNÍM DOMĚ JSME POŘÁDALI DĚTSKÝ MAŠKARNÍ PLES

V neděli 24. 2. 2019 se ve Velké konal dětský maškarní ples pořádaný Kulturním domem ve spolupráci s místní kulturní komisí. Letos o pestrost masek opravdu nebyla nouze – od princezen, rytířů a pirátů, přes Superhrdiny a legopanáčka, kominička a zloděje, policajty a tajné agenty, kostlivce a fotbalisty až po úžasnou rodinku lidojedů, kteří získali speciální cenu poroty.

Nejvíce však nezávislou porotu oslovil rytíř (Zdeněk Káčer), který svoje dokonalé brnění vyráběl doma s maminkou a právem jim patřilo první místo. Na druhém místě se umístil Lego panáček (Honza Hudeček), sice doma zapomněl ruce, ale i přesto, tak

originální nápad jsme museli ocenit. Svým šarmem a úsměvem všechny okouznil Komíníček (Jareček Hrbáč), kterému žádná porotkyně neodolala a jednohlasně získal třetí místo.

Velmi milým překvapením pro mne byly moderátorky, které podaly neuvěřitelný taneční a sportovní výkon a o to, aby měly nejen masky na co tancovat, se postaral DJ Pája.

Již při vstupu se mohly masky vyfotit ve fotokoutku. Na samoobslužném baru v sále bylo k dispozici malé občerstvení, stánek s cukrovinkami a neodolatelné palačinky od Mirka Pavlici. Mimochodem, ochutnali jste palačinku s makovou náplní?

Moje poděkování patří všem zúčastněným, sponzorům, organizátorům a celé Kulturní komisi. Za rok na viděnou!

Soňa Pachlová

PLES OBCÍ HORŇÁCKA

V pátek 11. ledna se uskutečnil Ples obcí Horňácka, letos již 20. ročník. Na tomto plese se setkali především členové zastupitelstev a zaměstnanci obcí Horňácka, sponzoři tomboly. Po příchodu a odložení kabátů v šatně byli všichni uvítáni tradiční štamprlí horňácké slivovice v předsálí kulturního domu. Ples zahájil starosta Ing. Petr Šmidrkal a místostarosta Ing. Zdeněk Skopal. Poté zaměstnankyně Dobrovolného svazku obcí Mikroregionu Horňácka (DSO) v rolích hostesek uvedly jednotlivé obce a jejich zastupitele. K tanci a poslechu hrála skupina Showband a zazpívat si či zatančit sedláčkou jsme mohli v kavárně s cimbálovou muzikou Romana Sokola. V průběhu plesu jsme zhlédli módní přehlídku značky PECKA fashion design. Na všechny čekala také bohatá tombola, ve

které se sešlo rekordních 210 cen. Současně byla v každé zakoupené obálce vždy přímá výhra, takže každý byl minimálně potěšen knihou, CD, čajem a dalšími reprezentativními předměty zúčastněných obcí. Všem sponzorům za věnované dary děkujeme! O přípravu a výdej tomboly se postarali dobrovolníci a členové kulturní komise.

V SOBOTU 30. BŘEZNA JDEME NA TO!

Jarní úklid Velké jsme letos naplánovali trochu jinak. Všichni příznivci již tradiční akce **UKLIÐME VELKOU** přijďte v sobotu 30. 3. ve 14 hodin před obecní úřad. Pracovní rukavice, které nám pravidelně poskytují hlavní organizátoři akce **UKLIÐME ČESKO** z Brna, jsou zajištěny.

Více o celostátní akci na www.uklidme-cesko.cz. O pytle, náradí a odvoz odpadu se jako každoročně postará obecní úřad, který nově převzal celou akci pod svá křídla.

Srdečně tedy zveme všechny spoluobčany, spolky, organizace, obecní zastupitelstvo, mládež, děti i důchodce. Přijďte s námi strávit 2–3 hodinky (ajs cestů), kdy uděláme něco pro naši obec. Po skončení se sejdeme při společném posezení a nějaké dobrotě na dvoře Horňáckého šenku. Pro děti je připravena malá odměna. V průběhu celé akce bude k dispozici čaj a káva i možnost se umýt. Uklízet budeme nejspíš v okrajových částech Velké, vezměte si tedy klidně nějaký

dopravní prostředek – kolo, koloběžku, kočárek, auto – ale ani pěšky to nebude problém. Doporučujeme pevnou obuv.

Protože je potřebné na akci zajistit dostatek vybavení a občerstvení, **PROSÍME, PŘIHLASTE SVOJI ÚČAST DO PONDĚLÍ 25. 3.**, nejlépe přes portál www.uklidmecesko.cz (tlačítko „Zapojit se jako dobrovolník“, po registraci a přihlášení vyberete naši akci na kartě „Organizátoři v okolí“). Přihlásit se můžete také na tel. 776 470 984 (nejlépe pomocí SMS), případně na mail zpvelka@seznam.cz. Ale budete vítáni, i když přijdete na poslední chvíli, bez přihlášení.

V případě velmi nepříznivého počasí je náhradní termín úklidu v sobotu 6. 4., což je pro letošní ročník akce Uklidme Česko hlavní úklidový den.

*Za organizátory se na Vás těší Jana Lipárová
a členové komise pro životní prostředí
a podporu turismu*

HLASUJTE PRO NAŠI ZASTÁVKU

Nabídka na zvelebení vybraného místa v obci přišla od organizátorů celostátní akce Uklidme Česko. Na www.ahojkrasnecesko.cz můžete podle pravidel hlasovat, hrát i vyhrát.

Je to jen na Vás, milí spoluobčané, zda jedno místo ve Velké bude krásnější a čistší nejen zvenku, ale i uvnitř.

Jana Lipárová

POZVÁNKA NA AKCI „JARNÍ UKLIÐME SI DŮM“

V sobotu 23. 3. 2019 od 9.00 do 20.00 hodin se v sále kulturního domu uskuteční další darovací akce spojená s charitou. Na akci můžete v průběhu dne do 18.00 hodin přinést vše, co Vám už doma neslouží či nepřináší radost a jiné ještě potěší nebo jim poslouží. Odnést si můžete cokoli, co přinese užitek Vám.

Může se jednat například o oblečení, obuv a potřeby pro děti i dospělé, hračky, knihy, hry, květiny a menší věci pro dům a domácnost. Větší věci budete moci nabídnout pomocí informační tabule. Přineste prosím k darování jen to, co unesete. Nejlé-

pe ve dvou taškách. Věci musí být v dobré kvalitě, čisté, vyprané, kompletní a funkční.

Záměrem akce je místní a přímá výměna věcí darem, což je šetrný, levný a ekologický způsob, při němž dáváme věcem druhý život. Žádná z věcí není určena pro komerční účely a nesmí být za tímto účelem odnášena. Darované věci, které si neodnesete, budou všechny věnovány na charitativní účely.

Těšíme se na Vás a prosíme, abyste se na akci chovali jako doma, tedy udržovali pořádek a byli ohleduplní k sobě navzájem. Malé občerstvení je zajištěno.

Jana Lipárová

FUTRA, SPOLEK PRO HORNÁCKO, PŘIPRAVUJE V ROCE 2019 PRO DĚTI I DOSPĚLÉ NÁSLEDUJÍCÍ AKCE V OBCI VELKÁ NAD VELIČKOU:

květen – **Modrotisk** – módní přehlídka a minijarmak

25. květen – **Futrál 10. ročník soutěžní výstavy fotografií + koncert**
(Válcový mlýn a dvůr Hornáckého šenku)

8. červen – **3. Happening „Namaluj ornament“ s lidovou maléřečkou Lenkou Jurečkovou** – k příležitosti oslav MDD

10.–14. červenec – **8. Letní tvořivé dílny pro děti** – „příměstský tábor“ plný výtvarného, hudebního a divadelního umění

19.–21. červenec – **10. Hornácké múzy** – výstava umělců v rámci programu Hornáckých slavností (Válcový mlýn Ant. Nováka)

Více informací na www.spolekfutra.cz.

Kontaktovat nás můžete na email: hornacko@gmail.com

nebo na tel. 608617964, Jarmila Sládková

(zastupující členka Rady spolku).

Děkujeme všem za přízeň.

POSILOVNA VE VELKÉ NAD VELIČKOU ZAVÁDÍ SLEVY PRO ŽÁKY, STUDENTY A SENIORY

V posilovně ve Velké nad Veličkou je možnost nově zakoupit žákovské permanentky se slevou 50 % z běžné ceny. Studentská permanentka se bude prodávat za 200 Kč. Slevu obdrží žáci a studenti ve věku od 13 let do konce studijního období. Permanentka zahrnuje 10 vstupů do posilovny.

Rádi vyjdeme vstříc i starším lidem důchodového věku, kterým nabízíme slevu 30 % z běžné ceny.

Posilovna se nachází v prostorách sportovní haly ve Velké nad Veličkou a je v provozu již 13 let. Provozovatelem posilovny je Obec Velká nad Veličkou. V posilovně je zajištěn stálý dohled prostřednictvím kvalifikovaných fitness instruktorů manželů Karla a Anny Baierlových.

Fitness instruktoři zajistí u začínajících cvičících dohled nad správným nastavením cvičební sestavy, intenzity cvičení, zátěže i správného dýchání při cvičení. Naučí začínající cvičící jak správně cvičit, aby si neublížili a zejména nepřetěžovali své tělo, což je zejména u mladých lidí velmi důležité.

Posilovací stroje jsou schopny zajistit správné procvičení celého těla. Cvičební sestavy mohou být sestaveny jak na posílení a zpevnění celého těla, ale také ke snížení váhy či protažení jednotlivých svalových

partií, což je důležité například u lidí, kteří mají sedavé zaměstnání. Protahovací cvičení mohou pomoci i starším osobám, které sužují nejrůznější bolesti zejména zad, krční páteře, atd. Ženám je k dispozici samostatná posilovna, ve které jsou posilovací prvky uzpůsobeny potřebám žen a naleznou zde i patřičné soukromí.

V současné době navštěvuje posilovnu přibližně 50 pravidelných cvičících a další příležitostní či sezónní návštěvníci.

Provozní doba posilovny

Pondělí	9.00–11.00	14.30–20.30
Úterý		14.30–20.30
Středa	9.00–11.00	14.30–20.30
Čtvrtek		14.30–20.30
Pátek	9.00–11.00	14.30–20.30

Soňa Pachlová

MASARYKOVA ZÁKLADNÍ ŠKOLA VELKÁ NAD VELIČKOU

PŘEHLED ČINNOSTÍ A AKTIVIT ŽÁKŮ ZA 2. ČTVRTLETÍ ŠKOLNÍHO ROKU 2018/2019

DĚJEPISNÁ OLYMPIÁDA

Letošní téma olympiády „Za poznáním, za obchodem i za prací aneb Cesty jako tepny civilizace“ bylo obtížné. Zahrnovalo dějiny od Sámovy říše v 7. století až po století dvacáté. Přesto se našlo osm odvážných, kteří přišli ve čtvrtek 22. listopadu otestovat své znalosti z historie. Nejstatečnějším rytířem na poli historického klání se stala Marie Okénková, která získala ze 70 možných celkových bodů 62. Do okresního kola by ji mohli doprovázet Tereza Miškeříková ze druhého místa a Samuel Miškeřík z místa třetího. Blahopřejeme všem úspěšným řešitelům.

OLYMPIÁDA Z ČESKÉHO JAZYKA

Olympiáda z českého jazyka se v letošním školním roce konala 29. listopadu. Zúčastnilo se 11 žáků devátých tříd a 2 žákyně osmé třídy. Soutěžící plnili nejdříve záludné úkoly z gramatiky a poté psali slohovou práci na téma Co všechno umí světlo. Výherkyní se stala Marie Okénková (9. B), která získala 45,5 bodů z 50 možných.

EXKURZE VIDA BRNO

Dne 6. 12. 2018 pořádala naše škola pro žáky 6. a 7. tříd návštěvu Technicko-vzdělávacího centra VIDA v Brně s výukovým programem Magnetická přitažlivost, kde si žáci ověřovali své znalosti především z matematiky, fyziky a chemie. V rámci centra žáci navštívili představení Science show. V téže době byla v ceně vstupenky

rovněž výstava optických přístrojů, kde mohli žáci pozorovat pod mikroskopem drobné živočichy žijící kolem nás. V současné době probíhá v Brně celosvětová výstava Titanic, v rámci níž jsme se ocitli na palubě potopené lodi Titanic a prožívali jsme tak reálné příběhy lidí, kteří v roce 1912 pluli na této zaoceánské lodi. Akci konáme za účelem podpory technického vzdělání formou hry a zábavy. Žáci se na akci těšili a návštěva obou výstav splnila očekávání.

EXKURZE OSMÉ TŘÍDY – STRÁŽNICE

Dne 7. prosince se třída 8. A vydala na každoroční módní show pořádanou střední školou Strážnice. Přehlídce předcházela prezentace školy a žáci se tak mohli podívat do všech prostor, což mohlo případné uchazeče nadchnout. Paní zástupkyně tak žákům ukázala nejen práci klasických oděvních, aranžérských a grafických oborů, učebny i vybavení, ale také jim umožnila nahlédnout do zcela nových dílen s CNC stroji, které se budou otevírat k následujícímu školnímu roku. Osobně si žáci také mohli vyzkoušet práci s grafickým programem 3D MAX, který se v oboru strojírenství používá k projektování. Prohlídku zakončila skvělá módní přehlídka pod tematickým názvem Ledové království, kde žáci a maturanti z oboru móda, styl a média prezentovali svá díla.

NOHEJBAL – OKRESNÍ KOLO – VELKÁ NAD VELIČKOU

Velmi kvalitní výsledek zaznamenali naši chlapci již tradičně v nohejbalu trojic, kde mladší družstvo obsadilo 4. místo

a starší nepoznalo hořkost porážky a zaslouženě celý turnaj vyhrálo (v každé věkové kategorii startovalo 5 nejlepších týmů okresu Hodonín).

VÁNOČNÍ TVOŘENÍ

Dne 12. prosince 2018 jsme se opět sešli v jídelně naší školy, abychom si spolu s dětmi a jejich rodiči či prarodiči vyrobili různé vánoční ozdoby, dekorace, přáníčka nebo si jen nazdobili a pochutnali si na výborných perničkách. Děti i dospělí se zaujetím pracovali u šesti stanovišť, kde jim pomáhaly ochotné paní učitelky při výrobě drobností z různých materiálů. Jako pokaždé i tentokrát jsme používali hlavně přírodniny a odpadový materiál, např. novinový papír, papírové ruličky, kartony, lepenku, plastové kapsle od kávy apod. Věříme, že se všem vánoční dílničky líbily a každý si vyrobil dáreček, který udělal radost buďto přímo svému výrobci, nebo tomu, kdo jím byl obdarován.

DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ BRNO

V pátek 14. 12. 2018 jsme se zúčastnili se žáky 6., 7. a 8. tříd baletní pohádky Louskáček od Petra Iliče Čajkovského v Janáčkově divadle v Brně. V baletu, který se odehrává o vánočních svátcích vystupovala i naše bývalá žákyně Katka Janků, která je posluchačkou Taneční konzervatoře v Brně. Před představením jsme si prohlídli vánoční trhy a svátečně vyzdobené město. Někteří žáci stihli i dokoupit vánoční dárek, který jim ještě chyběl. Představení se žákům moc líbilo a naladilo nás to všechny na blížící se Vánoce.

EXKURZE DO KORDÁRNY

V pondělí 17. prosince navštívili žáci devátých tříd místní textilní podnik Kordárnu. Nejprve proběhlo krátké bezpečnostní

školení, aby se během prohlídky nikomu nic nestalo. Potom byli žáci seznámeni s historií firmy, zjistili, co se v Kordárně vlastně vyrábí, a pod dohledem několika pracovníků podniku zhlédli samotný provoz. Získané znalosti pak devátáci zúročili v krátkém testu, který pro ně připravili pracovníci personálního oddělení. Pro vítěze byly nachystány hodnotné ceny. Ale ani poražení nemuseli zoufat. Každý si totiž odnesl sladký mikulášský balíček. Návštěva Kordárny žáky potěšila a ukázala jim, že zde mohou v budoucnu najít různorodé pracovní příležitosti.

BIOLOGICKÁ OLYMPIÁDA – ZÁKLADNÍ KOLO

Základní kolo biologické olympiády proběhlo 19. 12. 2018. Žáci soutěžili ve dvou věkových kategoriích. Starší kategorie: Okénková Marie – 65 bodů, Miškeříková Tereza – 45,5 bodu, Miškeřík Samuel – 44 bodů, Majtán–Černáková Adéla – 37 bodů. Mladší kategorie: Morávková Iva – 55 bodů. Děkujeme za účast a blahopřejeme k dosaženým výsledkům.

CESTA ZA VOLBOU POVOLÁNÍ

Žáci 9. tříd v rámci volby povolání navštívili ve čtvrtek 10. 1. 2019 Střední průmyslovou školu a obchodní akademii v Uherském Brodě za účelem prezentace učebních a studijních oborů. V úvodní části pan zástupce SŠ shrnul základní informace, na které je třeba brát zřetel při rozhodování se „Kam dál po základní škole“. Poté byli žáci informováni o zaměření studia a praxi na dané škole a následně si prohlédli některé učebny a především dílny pro odborný výcvik vybavené nejmodernějšími stroji. Moderní technika, kterou je škola vybavená, svědčí o naplňování hesla školy „Touch the future“. Akce splnila očekávání.

OLYMPIÁDA Z ANGLICKÉHO JAZYKA

V úterý 15. 1. 2019 se uskutečnilo školní kolo olympiády z anglického jazyka. Zúčastnilo se jedenáct žáků osmých a devátých tříd, kteří si porovnali znalosti a schopnosti v oblasti poslechu, četby a vlastního vyprávění. **Žáci si tentokrát vyzkoušeli poslechové cvičení ze série mezinárodních testů PET, který ověřuje znalost angličtiny na úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. S tímto úkolem si i přes jeho vysokou obtížnost žáci poradili.** Sedm postupujících poté hovořilo samostatně na téma dům, rodina, nakupování či škola a bez obtíží reagovalo na související otázky. Na třetím místě školního kola se umístila žákyně 9. B Marie Okénková, druhé místo úspěšně obhájila Kate-

řina Plešová (taktéž 9.B). Obrovská gratulace patří žákyni 8. třídy, Johaně Pracharové, která celou sérii úkolů zvládla s maximálním počtem bodů a náležitě jí patří první místo v této soutěži. Všem zúčastněným děkujeme.

DĚJEPISNÁ OLYMPIÁDA – OKRESNÍ KOLO

Ve čtvrtek 17. ledna se ve Strážnici uskutečnilo okresní kolo Dějepisné olympiády. Naši školu reprezentovaly Tereza Miškeříková a Marie Okénková. Maruše se podařilo získat třetí místo a tím i postoupit do krajského kola. Oběma děvčatům blahopřejeme.

LYŽAŘSKÝ KURZ

Jako každý rok se i letos v naší škole konal lyžařský výcvikový kurz. Zúčastnili

se ho zájemci z řad žáků od páté do deváté třídy. Instruktorem skupiny A se stal pan ředitel František Frýdecký, skupiny B paní učitelka Darina Sečkařová a skupinu C vedl pan učitel Radovan Lano. Bylo nedělní ráno a žáci už byli nachystaní u autobusu s lyžemi a kufry. Vše se naložilo do autobusu a poté nás pan Antonín Obadal po tříhodinové cestě dovezl na hotel Brans do Malé Morávky. Účastníci dostali klíče od pokojů, ubytovali se, ale na pokoji nezůstali dlouho, protože šli na svah rozřadit se do družstev. Vše proběhlo tak, jak mělo. Pondělí a úterý se nejvíce lyžovalo s krásným počasím a usměvavými dětmi. Ve středu se vyrazilo pěšky na Praděd, kde bylo opět nádherné počasí. Po návratu z Pradědu si někteří užili relaxaci ve vířivce a sauně. Ve čtvrtek se lyže vyměnily za běžky. Skupina A se dopoledne vydala do sousedního Karlova, skupiny B a C se moc od hotelu nevzdálily. „Lyžák“ se zakončil závodem ve slalomu, kde si nejlepší jedinci odnesli diplomy, sladkou odměnu a úsměv na tváři. A nastala doba odjezdu. Protože se nepodařilo dostat autobus k hotelu, žáci museli dopravit kufry, lyže a lyžačky po schodech až dolů k zastávce. Přesto si děti lyžák moc užily a odjížděly domů s krásnými vzpomínkami.

OLYMPIÁDA Z ČESKÉHO JAZYKA – OKRESNÍ KOLO

Dne 29. ledna se konalo v ZŠ Očovská (Hodonín) okresní kolo Olympiády v českém jazyce. Naši školu reprezentovala Marie Okénková (9.B). Žáci a žákyně řešili v první části jazykové úkoly a v druhé části museli napsat slohovou práci na zadané téma. Maruška se v silné konkurenci probojovala na krásné 7. místo. Srdečně blahopřejeme.

PLES ŠKOLY

Do posledního místa vyprodaný kulturní dům se stal v pátek 1. února dějištěm dalšího ročníku tradičního Plesu školy. Taneční večer zahájilo 10 párů žáků devátého ročníku slavnostní polonézou, kterou nacvičovali pod vedením paní učitelky Marie Vrablcové. O krásnou výzdobu prostor kulturního domu se zasloužily paní učitelky Zajíčková, Procházková a Pšurná. K tanci a poslechu zahrála skupina JaGr band. Součástí plesu byla bohatá tombola, ve které bylo možné vyhrát jednu z více než 190 cen. Tímto děkujeme všem místním i přespolním sponzorům, ale i rodičům, kteří do tomboly přispěli. Poděkování patří také všem, kteří se přišli pobavit a podpořit tak naši školu.

BRUSLENÍ

V měsíci únoru jsme s žáky 4. a 5. ročníku využili kluziště ve Veselí nad Moravou. Zkušené bruslaři vklouzli na ledovou plochu a začali objíždět kolečka, slabší jezdili s podpěrnými branami, popřípadě za pomoci kamarádů, později i samostatně. I když někteří stáli na bruslích poprvé, nakonec se všichni bruslit naučili, samozřejmě každý podle svých individuálních schopností. Důležité je, že se jim bruslení líbilo a užili si to na maximum.

VÝSTAVA TITANIC

Žáci 4. a 5. ročníku navštívili v únoru světovou výstavu Titanic v Brně. Expozice představovala stovky exponátů, jako např. porcelán, nábytek nebo osobní věci cestujících, které se podařilo vylovit ze dna oceánu. Prostřednictvím těchto věcí si mohli udělat představu o životě na Titaniku. Díky interaktivním prostorům expozice mohli na vlastní kůži pocítit chlad ledov-

ce, slyšet hluk strojů v podpalubí nebo se projít prostorami kajut. Nesmělo chybět ani fotografování na přídi lodi. Na začátku výstavy obdržel každý svůj vlastní palubní lístek se jménem cestujícího a na konci mohli zjistit, zda měli štěstí a plavbu přežili. Pro všechny to byl opravdu nezapomenutelný zážitek.

ZLATÝ ÁMOS

Tým naší základní školy, ve složení Johana Slováková (8.A), Adéla Škopíková (9.B), Vilém Saňa (8.A) a nominovaný nejoblíbenější učitel František Frýdecký, absolvoval regionální kolo soutěže o nejoblíbenějšího učitele České republiky, které se konalo 20. 2. 2019 na akademické půdě Baťova institutu ve Zlíně. V konkurenci nejoblíbenějších pedagogů Jihomo-

ravského a Zlínského kraje náš tým zanechal před porotou velmi kladný dojem, když vzorně reprezentoval nejen svého učitele, ale i celou školu a obec. Postup na republikové semifinále se sice nezdařil, ale pochvalu a poděkování si naši žáci určitě zaslouží.

Vedení základní školy děkuje žákyním a žákům za vzornou reprezentaci základní školy i obce a také všem, kteří se na přípravě všech uvedených akcí aktivně podíleli.

POZVÁNKA NA PLÁNOVANÉ AKCE

Velická laťka (21. ročník) – čtvrtek 21. 3. 2019 od 8 do 14 hodin ve sportovní hale.

Mladé Hornácko (47. ročník) – neděle 7. 4. 2019 od 14 hodin v sále KD Velká n. V.

Příměstský tábor – 12.–16. 8. 2019

František Frýdecký, ředitel školy

AKTIVITY MLADÝCH RYBÁŘŮ V ROCE 2018

Předsedou místní skupiny Moravského rybářského svazu ve Velké nad Veličkou je pan Zdeněk Bančák a hospodářem Ing. Josef Štědronský. Mezi hlavní činnosti spolku patří nejen sportovní rybolov, ale i péče a ochrana vodních toků a životního prostředí. Mezi důležité poslání patří výchova mladých rybářů.

Kroužek mladých rybářů začíná každoročně v lednu, scházíme se v místní rybářské klubovně na Svárově. Pro teoretickou výuku bylo nutné klubovnu nejdříve modernizovat. Nyní jsou místnosti vytápěny plynem a tak skončila doba, kdy jsme museli asi hodinu před začátkem výuky zatápnout dřevem. Dále byly zakoupeny knihy, videokazety, CD, přehrávač a v neposlední řadě počítač s připojením na internet.

Členové rybářského svazu darovali na klubovnu rybářské časopisy. Všechny knihy, kazety, CD i časopisy členům zapůjčujeme.

Výuku provádí Hanka Sekerková a Jan Janoška. Je zpracovaný výukový program celého učiva v Powerpointu, který zobrazujeme na velké televizní obrazovce. U každého tématu se zastavíme, dětem pomocí elektronické tužky ukážeme rozdíly při určování druhů ryb. Taktéž rybářský řád a legislativa je co nejvíce znázorněna pomocí obrázků, na které děti lépe reagují. Výuka je dále zpestřena filmy o rybách.

Pořádáme soutěže v určování a poznávání druhů ryb, ti nejlepší dostávají drobné rybářské odměny v podobě plováků, zátek, háčků a jiné rybářské bižuterie.

Praktická část výuky probíhá výcvikem na Rovince. Děti zde začínají vlastní rybaření přípravou nástrahy, výukou hodu udicí, umístěním udice a signalizátoru. Pak následuje to nejtěžší – čekání, kdy ryba zabere. A je to tady, záběr! Třesoucí se ruce zvedají udici, je tam ryba? Jak ji zdolat ...? Ulovenou rybu vylovíme pomocí podběráku na podložku, vytáhneme háček, rybu změníme a opatrně pustíme zpět do vody.

Ale zpět, je duben, končí teoretická i praktická část a nás čekají závěrečné zkoušky. Přijede zkušební komise, děti dostávají písemné testy. Po ukončení a vyhodnocení proběhnou ještě ústní zkoušky, kdy děti odpovídají na dotěrné otázky komise.

Výuka končí vydáním protokolu o zkoušce a zakoupením rybářského lístku na obecním úřadě. Následuje výdej členského průkazu a hlavně povolenky k lovu ryb. A nyní – hurá na ryby, hlavně ať se daří a elán je neopustí.

Tímto činnost mladých rybářů ještě nekončí – připravujeme pro ně jarní závody – nejlepší jsou oceněni cenami.

Ukončení kroužku je zakončeno tzv. pasováním, kdy přijíždí vodník a pasovacím předmětem a pokropením vody jsou mladí rybáři přijati do cechu rybářského. Slib za ně pronášá předseda skupiny pan

Zdeněk Bančák. Vše stvrzeno krásným Pasovacím dekretem.

Tato činnost se provádí na prodloužených závodech pro dospělé v odpoledních hodinách, kdy je v provozu otevřený bufet s občerstvením a v nabídce jsou pečené ryby, klobásy, káva, pivo, limo,...

Rok pomalu končí a s ním i krásné chvíle strávené u vody se spoustou zážitků. To vše si povyprávíme na tradiční vánoční besídce, spojené s malým občerstvením. Do příští rybářské sezóny si popřejeme všechno nejlepší a hodně krásných chvil u vody!!!

Do příštího období bychom rádi provedli další zlepšení a zkvalitnění výuky, podařilo se nám zajistit knížky pro výuku mladých rybářů spolu s pracovními sešity – zde poděkování našemu předsedovi panu Zdeňku Bančákovi. Ve spolupráci s hospodářem Ing. Josefem Štědranským je dojednaný výukový projektor a promítací plátno.

Ve svých řadách uvítáme další mladé adepty rybářského cechu, přihlásit se mohou na emailové adrese: msmrs.velka@seznam.cz. Máme vytvořeny internetové stránky <http://www.rybarivelka.cz>, kde je celá naše činnost, včetně fotogalerie a jsme také na Facebooku.

Petrův zdar!

Jan Janoška

VÝJEZDOVÁ JEDNOTKA HASIČŮ OBCE VELKÁ NAD VELIČKOU

Výjezdová jednotka v naší obci funguje již od roku 2003. Jejím zřizovatelem je Obec Velká nad Veličkou. Jednotka má 12 členů, což je minimální počet pro zajištění požární ochrany naší obce. Z těchto dvanácti členů je 7 zaměstnáno na Obecním úřadě.

Tito zaměstnanci mají na starosti údržbu obecních ploch, práci na sběrném dvoře, čističce odpadních vod a další potřebné práce v obci. Někdy je těžké sloučit všechny tyto práce. Proto v případě výjezdu musí všechny ostatní práce počkat.

Zabezpečujeme požární ochranu pro některé okolní obce a subjekty, které nemají zřízenou požární jednotku (Suchov, Javorník, Malá Vrbka, Kuželov a Kordárna Plus a.s.). Nejedná se vždy jenom o požáry, zajišťujeme také uvolnění vozovky při pádu stromu, čerpání vody ze zatopených prostor, odemčení bytů v případě nouze a jiné.

Jednotka užívá automobilovou techniku AVI-31, na přepravu osob nebo na technické zásahy. K požárům vyjíždíme s T-148 CAS-32.

Při záplavách pro čerpání vody můžeme použít:

- 2 požární stříkačky PS-12
- 1 ponorné kalové čerpadlo
- 1 plovoucí čerpadlo PH-1200-GSV
- 1 kalové čerpadlo KDFU- 80
- a vlastníme 1 PS-8.

Pro odvětrání zakouřených místností a uzavřených prostorů můžeme použít přetlakový ventilátor PH-VP 600.

Na práci ve výškách máme k použití dvoukolový výsuvný žebřík a jeden nastavovací hliníkový žebřík. Dále vlastníme pro případný zásah v podniku Kordárna 2 chemické obleky SUNIT. Jednotka je vybavena dalšími hasičskými prostředky, jako jsou například hadice, proudnice, rozdělovače, atd.

Za rok 2018 bylo uskutečněno 24 výjezdů:

- 11x požár
- 10x technická pomoc
- 1x dopravní nehoda
- 1x zajištění místa pro přistání vrtulníku LZS
- 2x taktické cvičení

Na závěr nám dovoluje poděkovat Obecnímu úřadu Velká nad Veličkou za vstřícnost a finanční pomoc, které se nám od něj dostává a všem členům naší výjezdové jednotky za obětavou práci, kterou odvádí a jejich rodinám za obrovskou podporu při tomto nelehkém poslání.

Velitel jednotky JPO II Pavel Mička

VOLBY V TJ KORDÁRNA VELKÁ NAD VELIČKOU, FOTBAL

Dne 24. 2. 2019 se konala valná hromada TJ Kordárna Velká nad Veličkou, kterou svolal předseda TJ Petr Kohút. Na této valné hromadě, která se musí konat minimálně 1x za čtyři roky proběhla volba nového výboru, kontrolní komise a nového předsedy TJ.

Valná hromada schválila:

Předseda TJ: Štáfánek Bronislav

Členové výboru: Machálek Rostislav, Mišeska Milan, Rumíšek Richard, Spazier Ondřej, Štípský Ladislav, Valášek Petr

Předseda kontrolní komise: Prášek Miroslav
Handl Ladislav, Matyáš Jiří

Za nově zvolený výbor bych chtěl poděkovat bývalému předsedovi TJ Petrovi Kohútovi za jeho práci v minulém období jeho působení. Zároveň děkujeme panu Jiřímu Sládkovi, který se vzdal funkce hlasatele, kterou vykonával v minulých letech.

*Za nový výbor TJ Kordárna
Velká nad Veličkou Machálek Rostislav*

POUŽITÝ OLEJ Z KUCHYNĚ A KAM S NÍM

aneb, jak správně, jednoduše, efektivně a v souladu s odpadovým hospodářstvím nakládat s potravinářským olejem.

Použitý kuchyňský olej z fritézy či pánve bychom neměli:

- vylévat do odpadu ve dřezu;
- vylévat do WC;
- vylévat do popelnice;
- vylévat do přírody;
- dát k recyklaci znečištěný od zbytků potravin.

Proč? Protože použité jedlé oleje a tuky po zchlazení postupně ucpávají odpad i kanalizaci a brání správnému chodu čistírně odpadních vod. Agresivní chemikálie používané na uvolnění ucpaného potrubí zase znečišťují vodu.

Použitý olej je proto vhodný:

- v malém množství vsáknout do pilin, papírového kartonu či ubrousku a dát do kompostu;
- přecezený slévat postupně doma do plastových lahví;

– dobře uzavřenou naplněnou lahev odnést na sběrný dvůr;

– v případě, že nemáme jinou možnost, lze v plastové láhvi vyhodit do směsného odpadu.

V budoucnu se uvažuje také o umístění speciálních nádob na tento olej na již existujících sběrných místech tříděného odpadu v obci. Od roku 2020 totiž bude zákonná povinnost oleje třídit jako jiný odpad a vkládat je do směsného odpadu již nebude možné. Použitý olej je předmětem recyklace. Používá se v chemickém, gumárenském i kosmetickém průmyslu.

Nakládejme správně s tímto druhem odpadu, nejlépe jej vůbec nevytvářejme. Prospějeme tak svému zdraví i životnímu prostředí. Snažme se snížit množství směsného odpadu v obci a využijme možnosti odevzdat olej k recyklaci na místech k tomu určených, tj. prozatím na sběrném dvoře.

*Jana Lipárová, spolu s komisí pro
životní prostředí a podporu turismu*

POČÁTKY VČELAŘSTVÍ

Včelařství ve Velké nad Veličkou má dlouholetou tradici. Začátky včelaření byly v obci náročné. Největší rozmach včelařství ve Velké nastal po roce 1900. Bylo to období přechodu klátů na modernější způsob – včelaření v úlech. Po celá tisíciletí včelaři nezasahovali do života včel. Byly to jenom výjimky, kdy se vybíraly včelí plásty a potom, když se včely rojily.

V době nepříznivých snůškových podmínek začali včelaři včely přikrmovat cukrem. Začali zakládat včelařské spolky. Mezi nejstarší patří spolek Kyjov (1904), poté Velká a Hodonín. Včelaři ve spolkách pak zajišťovali cukr, který se z cukrovarů dopravoval koňským spřežením. Se včelařením se začínalo na farmách, školách, u zemědělců a tím se předávaly rodové zkušenosti dalším generacím.

Včelí kláty

V pozdějších dobách nastal postupný zájem o včelaření. Včelaři se scházeli na včelnici v Zahradách pod Hájem, kde probíhaly odborné včelařské přednášky a kurzy chovu včelích matek. Účastníci

těchto kurzů obdivovali zdejší květenu a faunu. Mezi vzácnými hosty, kteří se zde objevili, byl i předseda svazu českých včelařů – přítel Krejčí. Zavzpomínal na své začátky, kdy byl přidělen učit na Novou Lhotu a jak chodíval pěšky „přes Havraní vrch“, protože zde nebyla zavedena doprava. Později se přítel Krejčí stal redaktorem Zemědělských novin.

V paměti mně zůstala návštěva až z dalekého Japonska, kdy si japonští včelaři přivezli včelařské obleky, které připomínaly kosmonauty, aby je nepíchla včela. Všechno fotografovali – od lučních květů až po létající motýly a včely.

Včelí produkty se od pradávna používají při léčení nemocí, ať už se jedná o včelí med, mateří kašičku nebo propolis.

Josef Buzík

NENÍ ODPAD JAKO ODPAD

V poslední době byl zaznamenán výskyt nepatřičného odpadu na **sběrných místech pro bioodpad** a víceobjemového odpadu na **sběrných místech s kontejnery** (jedná se zejména o různý nábytek). Nyní se bioodpad ukládá volně na sběrných místech. V blízké době budou pořízeny kontejnery na bioodpad, které budou monitorovány a následně bude prováděno vyhodnocení monitorovacího systému. V případě zjištění, že do sběrného místa bude uložen jiný odpad, čímž bude naplněna skutková podstata přestupku „neoprávněného založení nebo odkládání odpadků nebo odpadů mimo vyhrazená místa dle §47 odst. 1 písm. h) zákona č. 200/1990Sb“, bude přikročeno k uložení pokuty až do výše 50.000 Kč.

Pro obyvatele s trvalým pobytem v obci Velká nad Veličkou je uložení odpadu na **sběrný dvůr** zdarma. Využívejte této možnosti a odpad, který nepatří na sběrná místa, předávejte pracovníkům sběrného dvora. Pořádek v obci je vizitkou nás všech občanů, proto je nutné dodržovat stanovená pravidla pro ukládání odpadů. Mapku se sběrnými místy najdete na webových stránkách obce v sekci ODPADY. Všem občanům, kteří třídí odpad, DĚKUJEME !!!

SBĚRNÝ DVŮR PROVOZNÍ HODINY:

Po	zavřeno
Út	8.00 – 15.00 hod.
St	8.00 – 17.00 hod. (březen – říjen)
St	8.00 – 15.00 hod. (listopad – únor)
Čt	8.00 – 15.00 hod.
Pá	8.00 – 15.00 hod.
So	8.00 – 12.00 hod.

Ve státní svátky je provozovna vždy uzavřena!

Dále je nutné upozornit na **výskyt autovraků v obci**. Tímto vyzýváme majitele těchto autovraků k jejich odstranění v co nejkratší době.

Závěrem bych rád poděkoval pracovníkům Obce Velká nad Veličkou za prováděnou zimní údržbu chodníků a místních komunikací, kdy jejich pracovní den začínal v brzkých ranních hodinách a končil leckdy o půlnoci nevyjímaje soboty a neděle.

*Martin Večeřa
technický pracovník obce
Velká nad Veličkou*

BOHATSTVÍ ZA HUMNY, A JAK O NĚ NEPŘIJÍT

1. PŮVODNÍ A NEPŮVODNÍ KEŘE V NAŠICH ZAHRADÁCH

V poslední době se stále častěji objevují varování týkající se vysokého tempa, jakým ubývají různé živočišné a rostlinné druhy. Zdaleka se to již netýká jen kácení deštných pralesů a na poplach nebijí jen spolky zaměřené na ochranu přírody. Mluvíme o evropské přírodě a varování přicházejí od předních vědců, mj. i z Akademie věd ČR.

Člověk je na přírodě naprosto a dokonale závislý – zcela bez obalu řečeno, příroda se bez člověka obejde, koneckonců by vlastně jen vyhynul další živočišný druh. Lidé bez přírody ale nepřežijí.

A my se dnes nacházíme v situaci, kdy na masivní devastaci přírodního prostředí chtít nechtít musí reagovat každý z nás. Představa, že to „někdo“ vyřeší bez našeho přispění, je iluzorní.

Pokusíme se tedy spolu s vámi nacházet způsoby, jak svou „troškou do mlýna“ v boji proti ochuzování naší živé přírody může přispět majitel zahrady (i malé zahrádky).

Tentokrát se budeme věnovat keřům. V oblastech, kde tvoří zahrady téměř propojenou plochu, mohou ostrůvky přírodní zeleně hrát důležitou roli při šíření a zachování mnoha živočišných druhů.

Ať zvolíme pro výsadbu do své zahrady jakýkoli keř, bude nepochybně krásný. Krásná je šlechtěná plnokvětá růže i planá šípková růžička. Nám se asi bude víc líbit ta plnokvětá, hmyzu také, však je velká, barevná, voňavá... Jenže, jak už to tak bývá, použít krásu jako jediné kritérium výběru bývá ošidné. U plnokvětých rostlin jsou

tyčinky přeměněny v okvětní lístky, květ tedy hmyz snadno naláká, ale neposkytne mu žádný pyl. Mnohý brouček tak vynaložil energii zbytečně. Tyto krásné květy jsou tak místními druhy hmyzu využívány málo nebo dokonce vůbec.

Obdobně mnohé šlechtěné dřeviny poskytují potravu jen velmi omezenému počtu ptáků oproti původním stromům a keřům.

Jak velký rozdíl je ve využívání původních a nepůvodních keřů místními živočichy, ukazují následující tabulky.

(zdroj: Původní keře ČR a jejich využití v zahradách, vydalo občanské sdružení Pro živou krajinu, 2013).

Počet druhů ptáků, kteří se živí plody těchto keřů:

Domáci:		Hosté:	
dřišťál obecný	19	dřišťál thunbergerův	7
hloh obecný	32	hloh lavalův	3
jeřáb ptačí	62	bobkovišeň lékařská	3
jalovec obecný	43	jalovec virginský	8
svída krvavá	24	svída bílá	8
bez černý	62		
brslen evropský	24		
dřín obecný	15		
trnka obecná	20		
Bez příbuznosti s domácími druhy: azalky a rododendrony – 0, škumpa – 2, thuje – 0, zlatice („zlatý dešť“) – 0			

Počet druhů hmyzu, který žije na našich keřích:

vrba jíva 213, hloh obecný 163, trnka obecná 137, líška obecná 112, růže 103,
ostružina 85, krušina olšová 45, zimolez obecný 40, ptačí zob obecný 21

Zkuste dát šanci našim původním keřům a tím i všem živočichům, kteří jsou na nich závislí. Můžete třeba přesadit semenáček, který se nechtěně objevil u plotu či v zeleninovém záhoně. Ale lze zakoupit i hezkou vzrostlou sazenici, dnes již existují specializovaná zahradnictví i s prodejem přes e-shop.

Chcete tip? Klokoč zpeřený je původní dřevina, roste i u nás např. v Zahradách pod Hájem a v lesích v Háji, ale vypadá díky svým „lampionkům“, které kryjí oříškovitá

semena, docela exoticky. Určitě s ním zabodujete v každé zahradě. Asi znáte korálky a růžence z klokočí, ale víte, že „oříšky“ jsou jedlé? Dokonce prý chutí připomínají pistácie. Mými favority jsou ale dřín obecný a bez černý. Dřín nabízí své drobné žluté kvítky hmyzu už velmi brzy zjara a na podzim má krásné červené oválné plody, které se po plném vyžrání dají různě zpracovávat a uchovávat na zimu. Z černého bezu lze zase snadno a rychle vytvarovat krásný strom. Když se trochu omezuje řezem, má velká květenství a u nás na zahradě ještě jako bonus stíní kompost.

A pokud máte, vážení přátelé přírody, své osvědčené postupy, kterými ve své zahradě vytváříte prostředí pro soužití s „divokými“ formami přírody, budeme velmi rádi, když se o ně s námi podělíte. Tento prostor je i váš.

Ilona Janošková

BOJ SE SUCHEM POD VELKOU JAVOŘINOU

Představme si horní povodí Veličky jako ostrov. Ročně sem spadne asi 750 mm srážek (1 mm odpovídá 65 tis m³). Jen asi 130 mm se podaří proniknout do spodní vody. Toto množství vyteče do řeky a vytváří její stálý tok. Do spodní vody pronikne ještě 20 mm, které spotřebuje člověk. Asi 120 mm steče po povrchu přímo do řeky (povrchový odtok). Řekou tedy odteče 250 mm srážek. Zbylých 480 mm zůstane v horní vrstvě půdy a vypaří se. Přímou z povrchu nebo prostřednictvím vegetace. Tento ustálený stav platil do roku 2010. V posledních pěti letech spadlo pod 700 mm srážek, teplota stoupla o 0,5 °C a proto ve Veličce teče jen asi 2/3 dlouhodobého průtoku. Došlo tedy k poklesu hladiny spodní

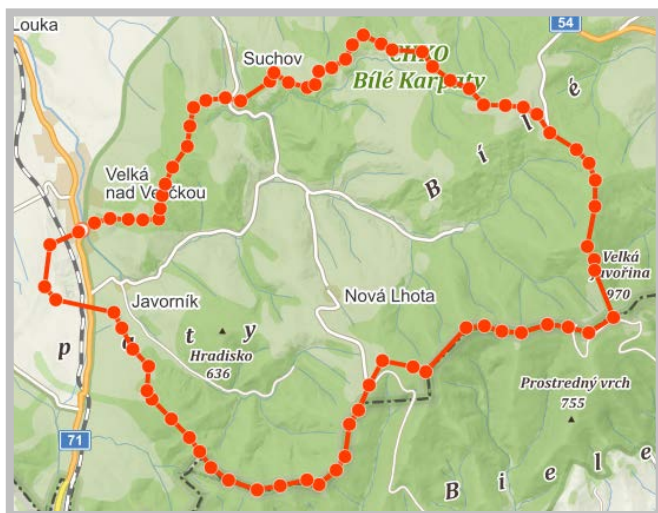
vody a schází nám asi půl roku srážek. Máme tedy 300 mm sucha.

Jak vypadá distribuce vody v přírodě, si můžeme ukázat na události ze září 2018, kdy během 2 dnů spadlo asi 80 mm srážek (průtok znázorňuje plná čára). Půda byla, jak již je standardem v létě, téměř vyschlá. Proto prvních několik hodin přijímala vodu a hladina v řece se neměnila. Po 9 hodinách (asi 22 mm) se však schopnost absorbovat vodu snížila, voda stékala po povrchu a způsobila prudké zvýšení hladiny. Jak rychle voda stoupla, tak rychle s koncem deště opadla. Za 24 hodin se totéž opakovalo na vyšší úrovni. Asi po 3 dnech se hladina dostala přibližně na stav před deštěm. Ani celoměsíční úhrn podstatně nezvýšil

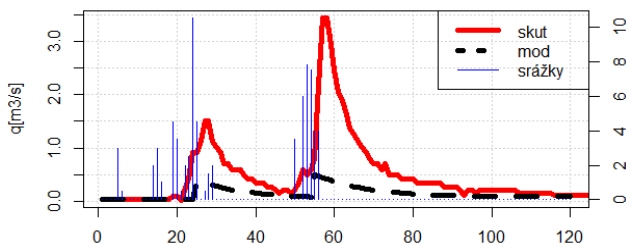
hladinu spodní vody. Z deště žily rostliny asi 14 dnů. Doplnění spodní vody je velmi pomalý proces. Pro doplnění je nejvhodnější doba vegetačního klidu říjen – duben, kdy je také minimální výpar. Důležité jsou podzimní srážky, část zimních vždy sjede po zmrzlé půdě. Nedá se počítat, že jedna nebo dvě dobré zimy vláhový dluh umoří.

Největším konzumentem vody je vegetace. Kdyby mohla, spotřebovala by mnohem více. Není divu, když listy zadrží až 40 % vody, která proto nespadne na zem. Tomu, co se do země dostane, však účinně brání v odpaření. Co rostliny vytáhnou kořeny, odpaří listy. Při tom se odebírá teplo a okolí se ochlazuje. V noci zadržené vodní páry kondenzují, okolí se ohřívá. Vodní páry zůstávají v místě a později spadnou jako déšť. Vegetace tedy kromě toho, že vyrábí kyslík, také recykluje vodu a slouží jako její rezervoár a funguje jako nedostižný klimatický systém umožňující život na zemi.

Chceme-li se vydat do boje se suchem, musíme zalepit díry, kterými voda utíká. Je to povrchový odtok a povrchový výpar, dohromady více jak třetina srážek. V obou případech to chce věnovat péči svrchní vrstvě půdy, která je pro distribuci vody

nejdůležitější. Pokud by se nám podařilo zlepšit její vlastnosti jen o trochu (o 10 %, např. zvýšením pórovitosti, zpomalením odtoku), aby absorbovala více vody, zabránili bychom asi 80 % povrchového odtoku (průtok by probíhal podle přerušované čáry). Odpovídá to ekvivalentu 3 mm srážek, jezeru o hloubce 3 m a průměru 150 m. Událostí jako uvedený příklad je do roka několik, do země dostaneme až 25 mm vody. Polovinu ročního vláhového deficitu a více, než spotřebuje člověk. Může to velmi zjednodušeně vypadat takto: tlející kmen vstřebává a zpomaluje vodu, zachytí se na něm větve, listy, hlína, zemní havěť začne vyrábět humus. V tomto vlhkém prostředí se uchytí rostliny, využijí živiny z tlejícího dřeva a začnou ochlázovat. To přiláká další živočichy. Povrchový výpar se převede na vegetační, k 25 mm ještě něco přibude. Příroda funguje komplexně, kus dřeva spustí řetězec pozitivních následků. Chce to jen porozumět přírodním procesům a nepůsobit proti nim.

Nemusíme ani čekat, až co zajistí manažer republiky. Nic nebude stát, když nebudeme udržovat krátce střižené pečlivě vyhrabané trávníky nebo budovat dlážděné plochy, když budeme zachytávat a svádět dešťovou vodu, vyrábět kompost, pečovat o listnaté stromy. Těmito malými řešeními prováděnými mnoha lidmi můžeme udělat více, než udělají velké projekty typu přehrad. Pořád to bude málo. Ale pokud

se vědomí, že s vodou je třeba odpovědně hospodařit, stane součástí myšlení velkého množství lidí, vznikne tlak na ty, kteří mohou prosazovat řešení účinnější. Boj se suchem by tedy neměl spočívat v zadržování vody v přehradách, které fungují asi jako velký sud s dešťovkou, ale v zadržování vody v zemi. Pak ani nemusíme nijak zásadně omezit svou spotřebu.

Tomáš Janoška

NEJKRÁSNEJŠÍ ŠATKA

Dny se začaly zkracovat a tmy přibývalo. Pokoje příbytků se brzy rozsvěcely a bílé či žluté světlo pronikalo okny ven do šedivého podvečera jako výmluvné poselství, že za okny místností se nachází někdo aktivní. Tetička Jurková také svítila. Měla rozžutou malou lampičku, která ozařovala okno pouze do poloviny. Ozdobný cylindr ohraničoval místo, kam dopadaly světelné paprsky. „Mířily na ruce zkušené vyšivačky“, pomyslely jsme si procházeje kolem. Přepadla nás zvědavost, co asi tetička šije. A vydaly jsme se k ní na návštěvu.

Mile nás přivítala podle svého zvyku. A v jizbě se hned rozvoněl zelinkový čaj, který se hřál na kamnech. Tetička ho nabírala žufánkem do malovaných hrníčků ze svatého Hostýna, až to příjemně šplouchalo jako zurčící studánka. Pak přinesla čerstvý jablečný štrůdl na oválném podnosu z porcelánu s vykrajovaným okrajem, takže vypadal velmi svátečně. A ta omamná vůně skořice, pečených jablek a vanilínu, z níž přecházel nos, neodolatelně vybízela k zakousnutí.

„Tento rok sa urodilo moc jabek. A padalo to ze stromů. Každý deň plno. Nezbylo,

než udělat šťávu. Donesu vám okošťovat,“ pronesla tetička s upřímností dítěte a zmizela v útrobách domu. Po chvíli se vrátila se džbánkem jantarové tekutiny. Postavila ho chvatně na stůl a podala skleničky z tlustého skla se třemi úzkými ráfky po obvodu, až to tlumeně cinklo. A už do nich proudil čirý mošt. Odráželo se v něm světlo, jakoby do něho spadlo malé slunce, a na rozčerené hladině se houpalo sem a tam a házelo jiskru jako při křesání. A tak se stalo, že jsme držely slunce v dlaních, zářivé a hřejivé jako každé setkání s tetičkou. Chutnal lahodně. Jemná sladkost jablečné dužiny ulpívala na rtech, takže při následném olíznutí rtů se pocit sladkosti opětovně vrátil.

Po nefalšovaném, poctivém gurmánském zážitku následovala obligátní otázka: „Tetičko, co šijete?“

„Ná, děvčico, šatku hore konce. Modrostrakatú“, odvětila vyšivačka obraceje pozornost k oknu, kde zářila lampička, a kužel světla mířil na rozdělanou, mistrovsky zhotovovanou ruční práci. A bez dlouhého přemlouvání počala zasvěceně vyprávět.

Na šatku má připravený pruh plátna, po celé délce na úzko obrúbený a ostinkovaný „červenú kozinú“, uprostřed ještě opatřen „modrú retázkú“. Čepec vrápený ve 14 řadách a ručně začištěný, po staru. Vyšívané dénko, někdy také nazývané ľatka, se sotva znatelně přišije na čepec. Dva zrcadlově vyšívané konečky se zkompletují s pruhem plátna a podle nich se šatka zdrhne. Ono zdrhnutí patří již k moderním úpravám. Po okraji se přistehují úzké háčkované čipky z modré a bílé bavlnky. Ze zbylého plátna zhotovím „obálenicu“. Pak přijde na řadu jako konečná fáze škrobení středové části šatky a po částečném usušení se musí vyžehlit na list a zažehlit středové záhyby. Nejlépe se to podaří, žehlíme-li za vlhka. Nechat volně proschnout a je hotovo.

Konečky a dénko vyšívala čtyřmi barvami: „bíľá“, „žutá“, červená a modrá. Zvolila jasně červenou – krvavou, „žutú“ – pomerančovou, a královskou modrou, protože „děvčica“, která bude šatku nosit, má hnědé oči a tyto odstíny jí jakoby rozzáří obličej. Tak jí to nejvíc pasuje.

Výběr formiček nechala zákaznice na tetičce. A ta zvolila její nejoblíbenější: „na srdca“ a „na makový vršek“. Málokdy se tato kombinace vidí. K tomu „babičkové kvítky“ s „kuríma ritkama“ střídavě „žutými“ a červenými. K hlavní formičce místo „žuté“ „retázky“ ušila „žuté“ hádاتا. Do středu dénka umístila chrpové kvítečka, které šijávala už její babička. Čipky vybrala „na půľ kosáčků“, které nikdo jiný neháčkuje. Tím získá šatka na originalitě. Takto vyšitá a zkompletovaná dohromady vznikne, podle jejího názoru, nejkrásnější šatka na světě.

Viděly jsme na tetičce skutečnou radost. Při vyprávění jí jasně planuly oči hlubokým zájmem o věc, namísto vyčerpání, které by se dalo spíše očekávat. A tak se ptám: kde se bere stále nová energie a odhodlání

k vytrvání a dokončení této náročné práce? Jak to, že se někdo uvrťá k nekonečné činnosti stávající se z tisíců jednotvárných pohybů, notoricky se opakujícího propichování plátna. Kde se vezme chuť věnovat hodiny a hodiny svého času náročné činnosti každý den, znovu a znovu, a trávit dlouhou dobu v předklonu, s očima upřenými na práci před sebou a neomylně se soustředit. U tetičky Jurkové to při vyšívání vypadalo, jako by se snažila přes formičky dohlédnout až do minulosti, do času, kdy úplně stejně vyšívala její babička, nebo prababička, a možná i dál. Hnací sílu představuje také touha udělat někomu radost něčím nevšedním, co se nedá běžně sehnat na vietnamském tržišti za pár korun. Když se nějakým dílem zabýváte tak dlouho a tak intenzivně, jako trvá například výroba šatky nebo rukávců, stáváte se prostě součástí daného výtvoru, stejně jako malíř svého obrazu, nebo muzikant při hře součástí skladby. Uložení jednoho stehu se dá přirovnat k umělcovu tahu štětcem či k vyloučení čistého tónu.

Kýžená odměna se u tetičky Jurkové dostaví, pokud děvčica šatku ráda nosí a sluší jí. Neboť hodnota ruční práce se nedá penězi vyjádřit.

Když jsme přišly k tetičce za půľ druhého měsíce, ležela na stole už hotová šatka. Sněhobílá, ozdobená překrásnými výšivkami a čipkami. Dokonalá harmonie. Nemohly jsme se dosyta vynadívat. Pak dorazila nová majitelka, dlouhovlasá děvčina v kroji, chystající se na fašaneček k muzice. Odhrnula si fěrtoch na stranu a dosedla na připravenou legátku. Tetička se hned dala do pletení copů. Do konců vpravila šnůrky. Pomocí nich omotala copy okolo hlavy, přičemž je na krku překřížila, a pevně utáhla. Nad ušima a na zátylku uvázala šnůrky jako pojistky proti sklouznutí. Nasadila čepec s bohatě vyšívaným dénkem, omota-

Všechny součásti šatky

la a zavázala. Obličej děvčice změnil výraz, vynikly přirozené rysy. Na plátně udělala tetička pěkný zobáček a pokryla jím hlavu tak, aby se zobáček nacházel uprostřed nad čelem. Na obou stranách vytvořila po 3 skladech a na krku zatáhla do suku. Oba konce, jeden po druhém, smotala do úhledných ruliček a obtočila je dokola. Dvořadí háčkových čipek nádherně krásnilo. Vyšívané konce založené směrem vzhůru vytvořily malé, hledavé „úška“. Na připevnění použila tetička Jurková jenom 6 špendlíků, což svědčí o vysoké profesionalitě.

Obličej mladé hnědočky s výraznými lícními kostmi se docela rozzářil novým, slavnostním světlem, přesně tak, jak to te-

tička předpovídala. Najednou tu stála krásná žena a zdobila ji ta nejkrásnější šatka na světě. Rozkvetla křehkou něžností jako právě rozvinutá bělostná lilie. Padla na ni nevšední čistota jako pel z křídel anděla, který tudy právě prolétal. Když se děvčica prohlížela před zrcadlem, tetička Jurková ji sledovala se zalíbením. Nedalo se určit, kdo z nich prožívá větší radost. Děvčica se zabalila do vlnáku a vyšla do inkoustové tmy fašankové soboty, až za ní kaničky vlály v zimním hornáckém povětří. Spěchala v představě, že u muziky, takto nevšedně nastrojená, protančí celou noc.

Hana Vachunová

FIALEČKY NEJEN MODRÉ

*Ešče je tu jeden květ,
ten premáhá šeckých pět:
to je modrá fialečka,
na kerėj je krása šeka.*

Martin Zeman: Hornácké písně, str. 77

Kdo by neznal fialky, ty droboučké, ale téměř všudypřítomné ohlašovatelky plně propuknuvšího jara! Rostou někdy jednotlivě, ale častěji v různě velkých skupinkách, až takřka kobercích, jak v návesních trávnících, na dvorcích, v zahradách, humnech, křovinách v obci i okolí, na suchých loukách, v remízcích a hrázích i rozsáhlejších lesích. Přitom si každý vnímavější pozorovatel jistě všimnul, že ne vždy ctí barvu – mezi převažujícími fialovými květy se po dědině občas najdou i květy bílé a ojediněle dokonce i křiklavě růžové či oranžové. Na okrajích obce jsou pak často k vidění květy téměř blankytně modré.

Asi nikoho nepřekvapí, že se na této pestrosti podílí více než jeden druh fialky, s barevností květů a druhy našich fialek to však není tak jednoduché. Jeden druh totiž může kvést více barvami a naopak různé druhy mohou mít květy zbarvené stejně. Tyto typické časné fialky mají společné to, že jejich květy vyrůstají na tenkých stopkách ze stejného místa jako stopky všech listů – z přízemní listové růžice.

Nejčastější z nich je všeobecně známá violka vonná. Právě jí patří fialové záplavy na návších a v humnech, a pokud v dědině nebo nejbližším okolí najdete sytě fialově kvetoucí fialku s jemně sladce vonnými květy, můžete si být téměř jisti, že se jedná o tento druh. Jedině tato fialka vzácně předvádí také barvy pro fialky neobvyklé, jako je křiklavě růžová nebo oranžová. Umí i bílé květy, ale takto zbarvená bývá pouze zříd-

ka. Hlavním bydlíštěm pro violku vonnou jsou v naší krajině lidská sídla a jejich okolí. Je to totiž stará kulturní rostlina, kterou lidé pěstují už od středověku, jak pro časné a voňavé květy, tak pro její léčivé oddenky (přízemní až podzemní plazivé stonky). Postupným zplaňováním v okolí zahrádek časem zcela zdomácněla i na Hornácku, třebaže její původní domovina se nachází v zemích kolem Středozemního moře.

Podobnou oblast původu i cestu do naší přírody měla také violka křovištní. Ta však začala být pěstována teprve nedávno, ve Velké snad až během dvacátého století. Voní podobně a může také kvést více barvami, ale naprostá většina rostlin, které člověk po Velké najde, má květy bílé. Pravděpodobně je to proto, že byla v bělokvětem kultivaru od začátku pěstována, protože bílé fialky byly oproti všude běžné fialovokvěté violce vonné zajímavé, neohledněné a lidem vzácné. Díky tomu je také možné obě tyto fialky poznávat čistě podle barvy květů. K méně nápadným rozdílům patří umístění páru drobných lístečků na květní stopce. Zatímco violka vonná je má nad polovinou délky květní stopky až v horní třetině její délky, violka křovištní je má umístěny vždy pod polovinou, často až v dolní třetině. Kdo však sbírá fialkové oddenky na čaj nebo mladé listy či květy do salátů, nemusí dumat nad tím, který z těchto druhů má v ruce, neboť jsou si podobné i v účincích. Z důvodu pozdějšího zplanění se zatím violka křovištní drží návesních prostor a mimo obec skoro neroste. Výjimkou je například lesík naproti zadního konce železničního nádraží.

Další častou fialkou ve Velké a okolí je violka srstnatá (někdy nazývaná podléšťka nebo nesprávně také psí fialka), která do-

stala jméno podle hustě měkce chlupatých stopek listů. Na rozdíl od předchozích dvou přivandrovalců patří mezi starousedlíky, kteří jsou na Hornácku doma odedávna. V dědině je ji vidět zřídka, hojná je ale všude okolo – na sušších loukách, ve starých sadech, světlých křovinách a okrajích lesů. Její květy rozkvétají malinko později, jsou světle modrofialové a nikdy nevoní. Nedělá souvisle porostlé plošky jako předchozí dva druhy, ale jednotlivé oddělené trsy, jichž ovšem na loukách v dubnu bývá, jako když naseje.

Poslední podobnou fialkou v okolí je violka bílá. Jméno naznačuje, že její základní barvou květu je bílá, ale to neznamená, že nemůže kvést také fialově. Právě v okolí Velké jsou rostliny tohoto druhu se sytějšími fialovými květy skoro stejně časté, jako ty kvetoucí bíle. Od předchozích druhů se tedy nepozná podle barvy, ale hlavně podle listů a jejich stopek, které jsou řídce dlouze štětinatě chlupaté. Květy jsou navíc obvykle zřetelně drobnější než u předešlých fialek a voní jenom slabounce. Stejně jako violka srstnatá je violka bílá na Hornácku rostlá odjakživa. Na rozdíl od violky srstnaté, jež je hojná v nižších polohách celé České republiky, je však kromě Hornácka na Moravě známa už jen ze severovýchodního okraje Chřibů a kopce Přední kout nedaleko Hustopečí, v Čechách neroste vůbec. Není tedy divu, že je u nás zákonem chráněná. Je to druh světlých lesů, křovin a jejich okrajů a na kopcích v okolí hornáckých dědin má hlavní oblast výskytu v České republice, s největším nahloučením lokalit v Hájích. Pro Hornácko ji tu objevil spoluzakladatel Suchové republiky Matuš Běna, který se věnoval také botanice, jak ostatně bývalo v dřívějších časech u učitelů častým jevem. Že byl vynikající pozorovatel i znalec rostlin, je zřejmé z jeho rostlinných sběrů, uložených v herbáři

Masarykovy univerzity a v herbáři Moravského zemského muzea v Brně. Vůbec prvním údajem o výskytu violky bílé na velickou je jeho herbářový sběr z 1. dubna 1916, s popiskem: „*Flora oppidi Veliká. Okraj Háje nad Petruchoвыми mlýny za Javorníkem*“. Violka bílá je tedy obzvláště památným a pozoruhodným druhem našich lesů a keřnatých strání. Jako druh přírodních a polopřirozených stanovišť se dědině jako takové téměř zcela vyhýbá. K samému kraji obce však sestupuje po svazích Háje

Violka srstnatá

a pořádku je možné ji vidět také v podrostu křovin nad levým břehem Veličky při cestě poza humny z Rádku do Javorníka. Aby to ale nebylo tak jednoduché, tak právě na těchto místech kvete většinou fialově.

Velmi rozšířeným jevem u fialek je křížení mezi jednotlivými druhy, což někdy komplikuje rozeznávání těchto už tak vzájemně si dost podobných rostlinek. Naštěstí se kříženci většinou nedokážou úspěšně množit, takže se vyskytují jen na místech společného výskytu rodičovských druhů, podle nichž se původ divně vypadajících rostlin dá docela dobře poznat. Výjimku představuje jeden kříženec, který je schopný růst a rozmnožovat se nezávisle na rodičích, a to až natolik, že patří k vůbec nejhojnějším rostlinným křížencům u nás. Jedná se o potomka zemitého Hornáka – violky srstnaté, který neodolal svodům jižanské

voňavé krásky – violky vonné. Tohoto křížence běžně najdeme v křovinách při okrajích obce a v křovitých mezích podél cest. Často na sebe upozorní tím, že vytváří bohatě kvetoucí husté polštáře. Z desítek květů však jenom malá část dozraje a vytvoří semena, a právě tak tato rostlina prozradí, že se jedná o křížence.

V okolí Velké najdeme ještě nejméně pět dalších druhů violek. Ty většinou vykvétají

o dva až tři týdny později a od výše popsaných se vždy liší tím, že vytvářejí olistěnou lodyhu, tj. že květní stopky nevyrůstají přímo „ze země“ a všechny listy nerostou z jednoho místa. Nejběžnější z nich je fialově kvetoucí violka lesní, rostoucí skoro v každém lese či větším křoví. Mezi tzv. macešky pak patří žlutokvětá violka rolní, která je běžným plevem na polích, podél cest nebo mezi kolejemi na železničním nádraží.

Karel Fajmon

DOTAČNÍ PORADENSTVÍ PRO OBČANY

DEŠŤOVKA

Dotace pro vlastníky či stavebníky rodinných a bytových domů na využití srážkové a odpadní vody v domácnosti i v zahradě. Žádost o dotaci je možné podávat do vyčerpání alokace. Aplikace pro elektronický příjem žádosti a podrobné informace jsou pro žadatele k dispozici na webových stránkách programu: www.dotacedestovka.cz, nebo na bezplatné telefonní lince: 800 260 500.

NOVÁ ZELENÁ ÚSPORÁM

Dotace pro vlastníky a stavebníky rodinných a bytových domů na snížení energetické náročnosti nebo na efektivní využití zdrojů energie v budovách pro bydlení. Žádosti mohou zájemci o dotace podávat elektronicky nebo na krajském pracovišti Státního fondu životního prostředí ČR do 31. 12. 2021. Podrobné informace jsou k dispozici

na webových stránkách programu: www.novazelenausporam.cz, na bezplatné lince 800 260 500, nebo na e-mailu info@sfzp.cz.

KOTLÍKOVÉ DOTACE

Další kolo kotlíkových dotací na výměnu kotlů, zdrojů tepla poskytuje úřad Jihomoravského kraje do 31. 03. 2019. Žádost je možné podávat elektronicky. Více informací je k dispozici na webových stránkách: <https://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?PubID=346840&TypeID=2>

UPOZORNĚNÍ: od roku 2022 budou moci být v provozu pouze kotle na tuhá paliva, které splňují minimálně 3. emisní třídu – zpravidla se jedná o kotle s datem výroby po roce 2000. Při porušení tohoto zákazu hrozí pokuta až 50.000 Kč.

Z INFORMAČNÍHO ZPRAVODAJE MIKROREGIONU HORNÁCKO

OBČANSKÁ PORADNA VE VELKÉ NAD VELIČKOU

SLUŽBY OBČANSKÉ PORADNY JSOU BEZPLATNÉ A ANONYMNÍ

Občanská poradna je určena lidem, kteří se dostali do nepříznivé sociální situace (řeší bytové, finanční, vztahové, manželské či partnerské potíže), kterou nejsou schopni řešit vlastními silami.

CO VÁM MŮŽEME NABÍDNOUT

- praktické, věcné informace a cílenou radu
- kontakty na organizace zaměřené na odbornou sociální pomoc
- aktivní pomoc při vyplňování formulářů, pomoc se sepsáním dopisů, vysvětlování obsahu dokumentů
- podporu a provedení insolvenčním řízením, exekucním řízením

DO OBČANSKÉ PORADNY JE VHODNÉ SE PŘEDEM OBJEDNAT **– 739 389 219**

OBLASTI POSKYTOVANÉHO PORADENSTVÍ:

- nemocenské a důchodové pojištění
- pracovně-právní problematika
- rodina a mezilidské vztahy
- majetkoprávní vztahy
- školství a vzdělávání
- právní systém a právní ochrana
- náhrady škody
- dluhy, exekuce, insolvence
- problematika bydlení

PROVOZNÍ DOBA OBČANSKÉ PORADNY:

od 9.00 do 15.00 ve dnech

- 17. duben
- 15. květen
- 19. červen
- 17. červenec
- 21. srpen
- 18. září
- 16. říjen
- 20. listopad
- 18. prosinec

JAK MŮŽETE PORADNU KONTAKTOVAT

- osobně na adrese: **DPS Velká nad Veličkou**
- e-mailem: poradna@veselinm.charita.cz nebo dluhove.poradenstvi@veselinm.charita.cz
- telefonicky: 739 389 219
- sídlo Občanské poradny: Charita Veselí nad Moravou, Masarykova 136, Veselí nad Moravou

Občanská poradna neprovádí výpočty daní, poplatků, důchodů, pojištění, dávek státní sociální podpory a péče, úroků, mezd, dovolené. Neradí v komerčních záležitostech. Poradna nezastupuje u soudu, poradci nesepisují za uživatele podání k soudu a jiné dokumenty. Občanská poradna není právní poradnou, manželskou poradnou, psychologickou poradnou ani poradnou pro pomoc se závislostmi. Poradna neposkytuje kompenzační pomůcky, ubytování ani finanční prostředky.

DOBŘÍ ANDĚLÉ

MEZI OBYVATELI VELKÉ NAD VELÍČKOU NAJDEME PŘES 20 DOBRÝCH ANDĚLŮ

Dobrym andělem se stává každý, kdo přispívá nadaci Dobrý anděl a prostřednictvím pravidelných finančních příspěvků tak pomáhá rodinám s dětmi, které zasáhla vážná nemoc. Díky těmto darům pak mohou jejich rodiče uhradit výdaje spojené s léčbou – například častou dopravu do nemocnice, doplatky léků, speciální stravu, zdravotnické pomůcky, rehabilitace a další potřebné terapie.

DOBŘÍ ANDĚLÉ POMÁHAJÍ I U NÁS

„Celkově již dárci pomohli více než 6 218 rodin, z Velké nad Veličkou pochází 2 z nich. Dárců, Dobrých andělů, u vás najdeme přes

20. Děkujeme všem, kteří se rozhodli nezištně pomáhat druhým. Každý den vidíme, že i malý příspěvek pomůže a dokáže vykouzlit úsměv na tváři,“ vzkazuje čtenářům Petr Sýkora, spoluzakladatel nadace Dobrý anděl.

NAPROSTÁ TRANSPARENTNOST

Veškeré příspěvky dárců nadace Dobrý anděl odevzdává potřebným rodinám do posledního haléře, protože je její provoz hrazen ze soukromých zdrojů Petra Sýkory a dalších filantropů. Navíc získává každý dárcce, který se zaregistruje na www.dobryandel.cz, i přístup do svého Andělského účtu, kde vidí konkrétní příběhy rodin, kterým pomáhá. Aktuálně nadace každý měsíc přijme 100 nových žádostí o pomoc a celkem odesílá příspěvky více než 3 400 rodin.

ÚVAHA O DAROVÁNÍ A VĚCNÉM BŘEMENU

Existuje-li v českém právu institut veskrze užitečný a k běžnému občanu a jeho potřebám vlnidný, jde o současnou právní úpravu darování. Není snazšího způsobu jak přesunovat rodinné nemovitosti a po generace strádané majetky z pokolení na pokolení, aniž by občana stát nebo jeho instituce obraly o valnou část majetků zbudovaných předky.

Darujeme-li majetkový prospěch v linii přímé, je nabyvatel osvobozen od daně z příjmů. To znamená, že daruje-li například dědeček dceři nebo vnučce rodinný dům a zahradu darovací smlouvou, je tato dcera nebo vnučka od platby jakékoliv daně osvobozena. Jediný přímý a zcela nezbytný náklad je úhrada poplatku 1.000 Kč na katastru nemovitostí.

Je-li mi položena otázka, proč darovat dnes, když obdarovaný se majetku stejně dočká zítra v dědickém řízení, kdy příjem z dědictví je rovněž osvobozen od daně, odpovídám: úspora času, peněz a stresu. V dědickém řízení se částka vyplacená notáři odvíjí od hodnoty zděděného majetku a mnohdy se pohybuje v desítkách tisíc. Například odměna notáře při řízení o dědění majetku ve výši 2 mil. Kč činí 16.300 Kč. K tomu nutno připočítat náklady spojené s vyhotovením odborných posudků na ohodnocení ceny majetku a někdy táhnoucí se proces pozůstalostního řízení. S notářem se o výši odměny za pozůstalostní řízení nediskutuje.

Mám v paměti příběh, kdy dědicové v ohledech na nemocnou babičku, aby nevypadali jako supové těšící se na majetky předků, odmítali darovací smlouvu jako

rychlé a efektivní řešení převodu rodinných majetků. Do půl roku po pohřbu babičky mi titíž dobří lidé volali, abych přijel řešit darování nemovitostí z pozůstalého dědečka na vnuky, neboť další pozůstalostní řízení odmítají absolvovat a dědeček po prodělané zkušenosti s děděním po babičce na rychlém darování vnukům trvá.

Na místě jsou ovšem oprávněné obavy darující osoby, aby se obdarovaný potomci „nepoděkovali“ dárci tím, že jej následně z rodného domu vyhodí, aniž by se tento dárci na pobyt v domě s pečovatelskou službou už cítil. Není smutnějšího pohledu, než poslouchat stařenku, jak si stěžuje, že ji vnukova nevěsta vyhodila z domu. Jako dokonalý právní nástroj, jak předcházet této situaci, se jeví věcné břemeno, neboli služebnost bydlení a užívání.

Darování orné půdy, luk a lesů potomkům v době, kdy člověku dochází síla k hospodaření a správě majetku, je ve zdravé fungující rodině krokem zjevně rozumným. Dalším rozumným krokem je podmínit darování střechy nad hlavou, rodinného domu nebo bytu, zřízením věcného břemene trvalého bydlení a užívání celé nemovitosti nebo její části. Věcné břemeno bydlení je institut velmi odolný vůči neplechám, které mohou obdarovaný potomci páchat. Řádně zřízené a v katastru nemovitostí zapsané Věcné břemeno – oprávnění dárce bydlet, si dál existuje bez ohledu na to, zda obdarovaný potomek propadne dluhům, hazardu nebo exekucím. V úvahu je také třeba vzít, že pro většinu bank je existence věcného břemene na nemovitosti překážkou zřízení zástavního práva a poskytnutí úvěru na nemovitost.

Na závěr lze shrnout, že ve všech případech kdy dárce mimo jiné daruje také své bydlení, doporučuji vždy zřídit věcné břemeno bydlení a užívání. Lidé se mění a vděk bývá někdy odměněn nevděkem. Věcné břemeno bydlení ochrání dobromyslného dárce velmi dobře.

Autor těchto řádků sám vyřešil do budoucna shora uvedenými instituty své rodinné poměry, kdy jeho rodný dům byl darovací smlouvou převeden do podílového spoluvlastnictví autora a jeho bratra (každý ideální polovinu) a maminka autora má v domě věcné břemeno doživotního bydlení a užívání.

*Mgr. Evžen Morávek,
advokát ve Velké nad Veličkou*

INFORMACE

Redakce zpravodaje uvítá vaše příspěvky nebo návrhy – co vás zajímá, co chcete vědět nebo sdělit občanům. Své připomínky, návrhy či sdělení můžete posílat mailem na adresu zpravodajvelka@centrum.cz nebo poštou na adresu: Kulturní komise, Obecní úřad, 696 74 Velká nad Veličkou. Uzávěrka příštího čísla je **31. května 2019**.

**PŘÍJEMNÉ PROŽITÍ
VELIKONOČNÍCH SVÁTKŮ
PŘEJE REDAKCE ZPRAVODAJE**

Zpravodaj Obce Velká nad Veličkou 151, IČO 00285447, název zpravodaje: Velický zpravodaj (vychází 4x ročně), vydání březen 2019, ev. číslo periodického tisku: MK ČR E 21709, zpravodaj vydává Obec Velká nad Veličkou. Redakční rada: L. Slováková, I. Janošková, L. Mikáč, J. Machálková. Kontakt: zpravodajvelka@centrum.cz, Sazba a tisk: Nakladatelství Albert Boskovice.

Velká nad Veličkou

Velikonoční posezení s dechovkou

a lihovým

vypravěčem

čtvrtek **18. dubna** 2019
18 - 22 hod. v KD

Kulturní dům - Velká nad Veličkou

Obec Velká nad Veličkou, Sdružení přátel modrého ovoce
Vás také srdečně zvou
na ochutnávku vystavených vzorků slivovice.
Předávání cen a diplomů se uskuteční v 19 hodin.
Těšíme se na Vaši účast.

- ❖ Slovácká dechová hudba
- ❖ Tombola ❖ Občerstvení
- ❖ Hornácký košť slivovice

Obce Hornácka

Velká nad Veličkou
Nová Lhota
Javorník
Hrubá Vrbka
Malá Vrbka
Kůželov
Suchov
Louka
Lipov

19.
ROČNÍK

PLES MASARYKOVY ZÁKLADNÍ ŠKOLY